Sînt împotriva măsurilor bazate pe aplicarea forței

Alocuțiunea domnului Mircea Snegur, Președintele Republicii Moldova, în cadrul ședinței din 26 septembrie a. c. a Parlamentului Moldovei

Situația din Transnistria e pe cale de a ieși de sub control. Cred că cel mai mare separatist și cel mai mare pucist este Maracuța și cred că anume el va fi judecat de popor ca trădător al patriei, tot așa cum vor fi judecați puciștii de la Moscova. Vreau să spun că din partea executivului, a Președintelui, a primministrului, care activează în prezent permanent cu grupul Costaș, Plugaru, Berlinschi, Sturza se face tot posibilul pentru a găsi cu orice preț căi pentru dialog, căile parlamentare de dezlegare a nodului transnistrean. În acest scop au loc diferite contacte cu conducătorii executivelor. Dl Muravschi a creat un grup din persoane cu funcții de răspundere pentru a iniția dialogul. După cum știți, a fost instituită, prin decret prezidențial, o comisie de stat cu statut de departament pentru problemele Transnistriei. Am avut întîlniri cu Asociația culturală «Transnistria», cu conducerea opoziției din Transnistria, mai ales din Tiraspol. Ieri am avut întîlniri cu unii conducători de întreprinderi din Tiraspol și Bender, consacrate mai cu seamă problemelor economice. Însă, vă dați bine seama că, vrem noi sau nu vrem, aceste probleme se îmbină strîns și cu cele politice. Sîntem, deci, mereu în căutare — zi și noapte. În această ordine de idei aș vrea să declar Parlamentului că nu accept propunerile insistente ale unor membri ai Prezidiului Parlamentului de a întreprinde neîntîrziat măsuri bazate pe aplicarea forței, deoarece ele ar duce neapărat la vărsări de sînge. Eu nu doresc ca la noi, în Republica Moldova, să se întîmple ceea ce se întîmplă la Tbilisi. Nu doresc nici ceea ce s-a întîmplat ieri la București și continuă pînă în momentul de față. Poziția mea privind modalitatea de dezlegare a acestui nod nu se înscrie în planurile separatiștilor, ce prevăd provocarea de ciocniri. Căci eu consider că ei anume provoacă asemenea ciocniri prin toate acțiunile lor. În al doilea rînd, ea nu se înscrie nici în planurile celor care propagă prin diferite acțiuni și prin intermediul unor mijloace de presă unirea cu România. După cum o știți dumneavoastră din declarațiile mele din ultimele zile, eu sînt împotriva ambelor acestor planuri. Doar cu o oră în urmă am stabilit legătura cu domnul Ion Iliescu, președintele României. Deși eram conștient de faptul că lui acum nu-i arde de convorbiri telefonice, totuși l-am întrebat ce să însemne declarația domnului Roman, difuzată ieri de Televiziunea centrală a U.R.S.S., că România este disponibilă unirii neîntîrziate cu Moldova, dacă poporul moldovenesc este gata de aceasta sau dacă aceasta este voința lui. În urma convorbirii noi am convenit că domnul președinte Iliescu va da însărcinare ca acest caz să fie cercetat și să se facă o dezmințire, căci am ferma convingere că aceasta poate fi și chiar cred că este o acțiune provocatoare a Televiziunii centrale, de altfel ca și a tuturor mijloacelor de informare în masă de la Moscova, care ne creează acuma probleme.

Dl Iliescu mi-a comunicat că primul-ministru Roman și-a dat demisia și că ei acuma sînt în căutări, sînt în criză de guvern și sînt în căutarea căilor pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă. Deci, consider că nu face să ne grăbim cu concluziile pînă nu va fi elucidat acest caz.

Mai departe. Consider necesare compromisurile. Să nu uităm că aceste compromisuri sînt necesare pentru toți. Și mai ales pentru frații noștri moldoveni din stînga Nistrului, care singuri țin piept provocărilor separatiștilor. Aceasta ne-o dovedesc evenimentele care au avut loc ieri și în noaptea trecută la Dubăsari. La ora 8 dimineață l-am primit pe dl Mițcu, președintele executivului din Dubăsari. E m-a informat despre starea de lucruri de acolo. El s-a înfiorș, desigur, la fața locului. Eu cred că acești oameni, măcar acești oameni, care fac mitinguri și ies cu tricolorul și cu lozinca «Unire, moldoveni» merită susținere. Noi, însă, nu dorim să facem măcar o jumătate de pas în întîmpinarea revendicărilor moldovenilor din stînga Nistrului. Cred că nu ar fi cazul să fie atacat așa de avan executivul. Eu am în vedere iarăși informația care am primit-o de la ședința de ieri a Prezidiului, informația domnului Moșanu. Dacă e nevoie, dar cred că e nevoie, noi, se are în vedere Primulministru, vom pregăti o informație pentru Parlament despre starea de lucruri în economie. Țin să vă asigur — mai jos o să-mi expun poziția — că se face mult pentru a stabiliza starea de lucruri în economie.

În ce privește politica, aș dori ca nimeni să nu încerce a ne aduce diferite învinuiri. Calea noastră este independența. Noi abia am proclamat-o. Pentru a o obține avem nevoie de liniște internă spre a fi recunoscuți, în primul rînd, de statele străine. Avem nevoie de liniște internă și nu

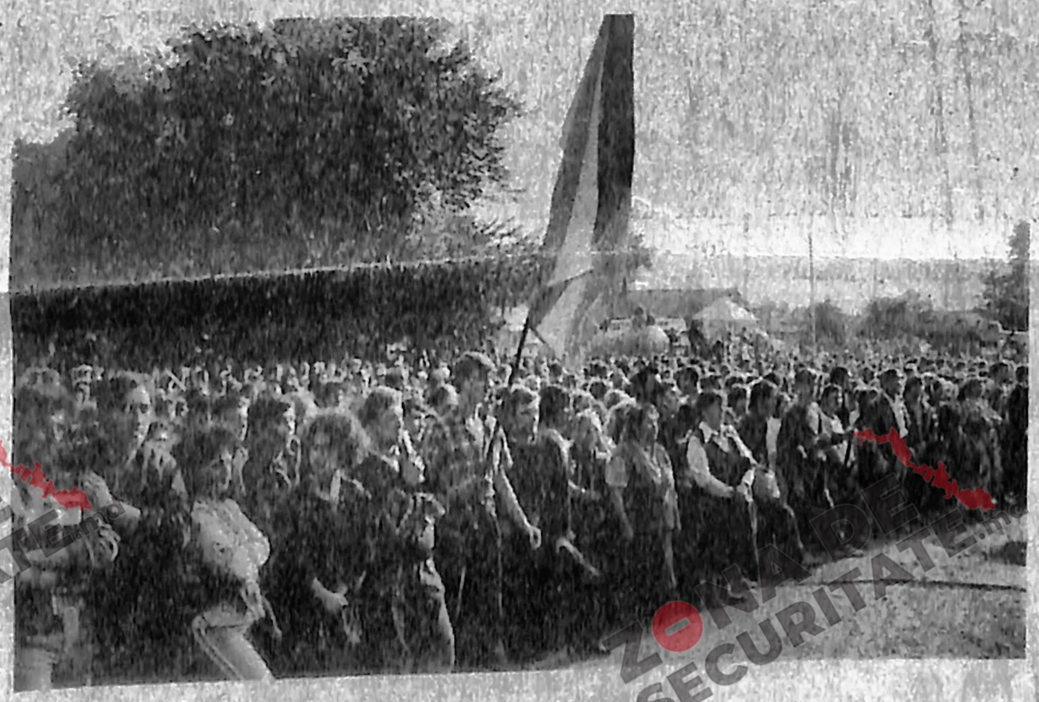
(Sfîrșit în pag. 2).

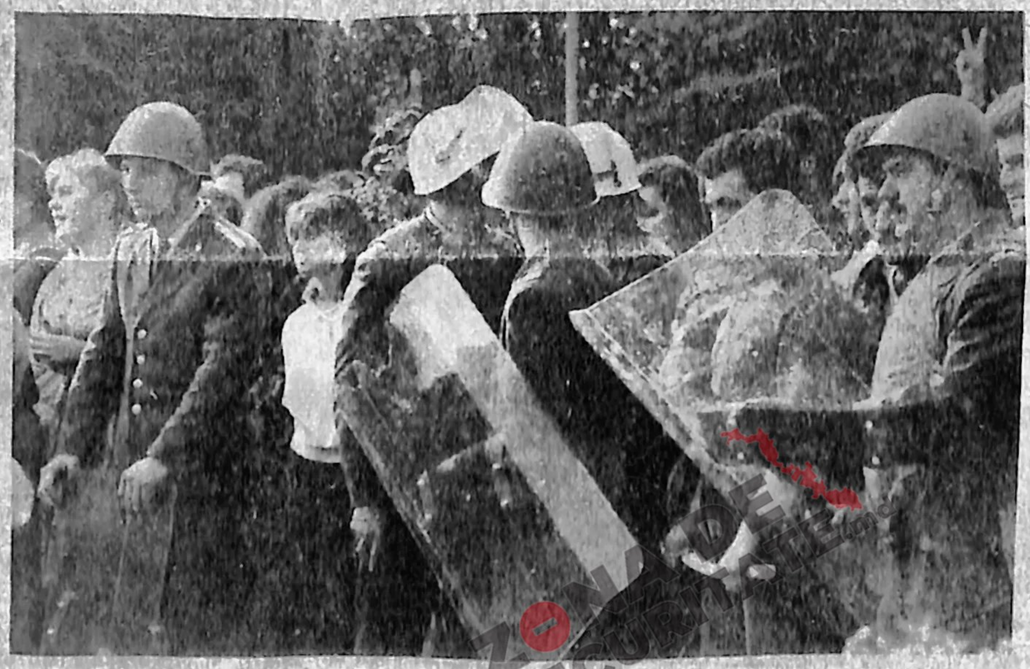
Vizita parlamentarilor moldoveni în Germania

După cum s-a mai comunicat, din inițiativa Asociației de relații cu țările străine «Dacia», în prezent o delegație a Republicii Moldova se află în Germania, unde se desfășoară Zilele republicii noastre.

Pentru prima oară în istoria statelor noastre parlamentarii Moldovei, dl Vasile Nedelciuc, dna Ludmila Scalnîi, precum și prim-vice-ministrul afacerilor externe al Republicii Moldova, dl Nicolae Osmochescu, au fost primiți la ministerul de ex-

PUNCTE FIERBINȚI PE HARTA REPUBLICII

Fotografii de A. SIMANOVSCHI.

Poziția națională față în față cu mulțimea indusă în eroare de liderii separatiști.

Sînt împotriva măsurilor bazate pe aplicarea forței

(Sfîrșit.).

de sînge. Aceasta trebuie să ne fie tuturor clar. Și în nici un caz nu se poate admite un război civil în republică. Eu am vrut să vă informez că se fac eforturi pe plan extern pe linia executivului. Desigur, merită atenție și munca înfăptuită de Președintele Parlamentului în S.U.A. și Canada. Dl Țiu s-a aflat în Italia, în Anglia. De la Londra mi s-a telefonat și mi s-a spus — vă transmit aproape cuvînt în cuvînt — următoarele: Vreți să fiți recunoscuți? Prima condiție, pe lîngă altele, e ca situația internă în republică să fie stabilă. Și numai atunci purcedem neîntîrziat la tratative în problema recunoașterii independenței republicii.

Aseară dl Țiu a sosit la O.N.U. Azi dimineață am auzit la radio un rezumat al cuvîntării ministrului de externe al României, dl Adrian Năstase, la O.N.U., care a pledat ca Republica Moldova să fie recunoscută, ca ea să devină membru al O.N.U. Căci pot exista două state care vorbesc aceeași limbă. Cum e cazul celor două Corei, cum a fost cazul celor două Germanii.

Mai departe țin să-l completez pe dl ministru de interne privitor la acțiunile forțelor armate. La invitația noastră timp de două zile s-a aflat în republică și a purtat tratative cu persoanele competente generalul de armată Kobeț, care ne-a expus doctrina reformei militare preconizate. Noi ne-am expus pozițiile noastre ținînd seama de decretele privind retragerea forțelor armate sovietice și crearea armatei naționale. Cel puțin au fost expuse părerile, concepțiile. Tratativele urmează să fie continuate. Afară de aceasta, generalul Kobeț a adresat o avertizare conducerii statului major al Direcției, generalul Osipov, și i-a ordonat ca mai întîi în districtul militar Odesa și apoi în toate unitățile de pe teritoriul republicii să fie convocate adunări ale ofițerilor pentru a discuta adresările, declarațiile făcute de ofițerii respectivi de a trece sub jurisdicția așa-zisei republici nistrene și acestea să fie anulate. De asemenea, am convenit că primul pas în direcția creării armatei o reprezintă înrolarea recruților din Republica Moldova pentru a-și satisface serviciul militar numai pe teritoriul republicii. Anume spre aceasta noi tindem în permanență.

În ceea ce privește problemele economice. Am vrut să informez Parlamentul că din partea oamenilor de afaceri, din partea businessmenilor străini se manifestă un anumit interes față de Republica Moldova. Aproape în fiecare zi avem întîlniri cu ei. Am avut și reprezentanți din Japonia, am avut o delegație din Turcia. Vorbesc numai de ultimele zile. Ieri am avut un grup de reprezentanți ai vestitei firme «Andre» din Elveția, ai unei firme din Italia, ai unei firme din Marea Britanie. Este vorba de crearea unor întreprinderi mixte. Este vorba de modernizarea tehnologiei, este vorba de investiții străine în economia republicii. Deci se manifestă interes și de aceea din acest punct de vedere avem nevoie ca în republică să fie o situație stabilă. Asta, însă, în nici un caz nu înseamnă că noi renunțăm la politica pe care am promovat-o. Sîntem disponibili pentru a ne integra și a crea întreprinderi mixte cu toate țările și, repet, în primul rînd cu România, căci ea este mai aproape. Ieri am participat la inaugurarea unei expoziții românе la Chișinău la EREN. Chiar v-aș recomanda s-o vizitați. Materialele ei aproape din toate colțurile României, dar mai mult din județul Vaslui, demonstrează posibilitățile existente pentru crearea de întreprinderi mixte reciproc avantajoase. Deci, trebuie să muncim. Dacă domniile voastre sînteți de altă părere, dacă insistați să fie aplicată neîntîrziat forța, eu unul sînt gata să mă retrag. În acest fel veți putea proceda cum veți găsi de cuviință. Să zicem: vă trebuie unul dintre acei ce se nasc o dată la o sută de ani — n-aveți decît să faceți această alegere, să restabiliți batalionul «Tiras—Tighina» sau mai știu eu ce și să începeți operațiunile militare, să declanșați un război civil.

Și ultimul moment. Aș dori să hotărîm ce face mai departe și Parlamentul. Îmi cer scuze, să nu se creadă că țin lecții cuiva, dar trebuie să ne învățăm a găsi aici compromisuri. Nu se poate să venim în Parlament numai cu părerile noastre, de neclintit. Lucrăm deja de o săptămînă și nu am adoptat, practic, nici o hotărîre. Deci, ori lucrăm, ori ne ducem acasă să punem mîna pe sapă, punem mîna pe coasă și ne apucăm de strîns roada.

Cît privește deputații din Transnistria, consider că ar trebui să stabilim și în această privință un anumit mod de a proceda. Consider că deputații din Transnistria, care de fapt boicotează activitatea Parlamentului, ar trebui să fie preîntîmpinați, să li se dea un termen, să zicem o săptămînă, și dacă nu primim răspuns de la ei, trebuie să-i lipsim de mandate și să fixăm alegeri noi în aceste circumscripții. Ele ar putea avea loc odată cu alegerile prezidențiale, la 8 decembrie. Ieri am stat de vorbă cu mai mulți conducători de întreprinderi din Transnistria și printre ei sînt oameni lucizi care ar putea să fie deputați, care ar putea să vină aici și să-și expună părerea. Deci, acestea sînt o parte din gîndurile pe care am ținut să vi le împărtășesc. Vă asigur că sîntem mereu în căutarea unor căi pașnice de rezolvare a problemelor interne. Primim un ajutor foarte mare din partea tuturor parlamentarilor care se includ în această activitate. Se include și dl Arseni, se include și dl Cotorobai, și dl Berlinschi e în permanență cu noi. Deci, problema Transnistriei nu e lăsată la voia întîmplării.

Am convingerea că la etapa actuală ne aflăm pe calea cea dreaptă.

Vă mulțumesc.